

בליינד-דייט / דך לוי

בחמש שלושים-וחמש, אחרי שהדמות שדמיינתי בעיני רוחי לא הופיעה, ואיבדתי כל תחושה של ודאות, צלצלתי לאמא שלי. "אמא", אמרתי לה מיד כשהרימה את השפופרת, "את יכולה לעשות לי איזו טובה קטנה?" "קרה משהו?" אמא שלי, שמקיפה את עצמה בשידורים רצופים של תחנות טלוויזיה גלובליות, נכונה תמיד לקשר בין מצוקות הגורל האישי-פרטי להתרחשויות אסוניות במישור הלאומי והבינלאומי. "לא, לא קרה כלום. פשוט התבלבלתי לגבי שעה של איזו פגישה, ואני צריך שתסתכלי ביומן שלי". משימות כאלו, שבהן היא מתגייסת לעזרתי, ושנימה קלה של דחיפות וחשיבות מרחפת מעל ביצוען, אהובות עליה. למרבה הצער הן גם די נדירות, כי אבא עשה לה רק ילד אחד, ואז, אחרי עשור ומחצה, ברח. חיכיתי בסבלנות עד שתמצא את המשקפיים שלה ואת היומן, ובינתיים דחיתי את המלצר בתנועת יד כללית של אדם שמדבר בטלפון ואינו רוצה שיפריעו לו. האמת היא שעכשיו כבר הייתי משוכנע שקבענו לשש וחצי ולא לחמש וחצי, אבל לא רציתי לאכזב אותה, את אמא. היא הרכיבה את המשקפיים והתחילה לדפדף, תוך שהיא שואלת בנימה מתנצלת אם זה בסדר שהיא פותחת את היומן שלי, ומסבירה עד כמה זה מביך אותה. לפתע התעורר בי חשד עמוק שמא, מאז שאני שוהה אצלה, היא נוהגת לקרוא בו בקביעות. "הנה מצאתי. יום ד', תשעה באפריל. מה לעשות?" "תקריאי לי בבקשה כל מה שכתוב שם", ביקשתי. "יש רק שתי שורות. לצלם דף פתרונות, ועוד שורה ש... אני לא בדיוק מבינה, כתובות האותיות בית ודלת ושמונה-עשרה שלושים. בית ודלת. זה הגיוני?" "כן, כן. בהחלט. ככה חשבתי. תודה רבה, עזרת לי מאד". "מה זה בית דלת?" התעניינה אמא שלי. זה היה בלתי-נמנע, אבל כמורה למתמטיקה אני נכון תמיד לשאלות מן הסוג הזה, שאלות על זהותם של אובייקטים שאותיות

מסוימות מייצגות, וגם מחנך את תלמידי לא לנסות ולהתחיל לתקוף בעיה לפני שהם מבררים לעצמם מה טיבו של כל גודל וגודל שמופיע בה. "בלי דאגות. מתמטיקה בלי דאגות. יוזמה חינוכית חדשה של היחידה להוראת המתמטיקה במשרד החינוך. אמא ממש תודה. אני אספר לך על זה בבית", אמרתי, "אני חייב לסיים".

אולי זה נראה פתטי כשגבר בן שלושים וחמש מרגיש חובה לעצמו לשקר כדי להסתיר את הבליינד-דייטים שלו מאמא שלו. יכול להיות, אבל זה היה הראשון שלי ולא רציתי לפספס. הראשון שאחרי רחלי כמובן. "אמא שלך" ו"אמא שלך". כשאני מנסה לשחזר מריבה טיפוסית עם רחלי, אלו המילים הראשונות שעולות במוחי ולמעשה גם האחרונות. כשחושבים על זה, הרי זה פשוט מפליא כמה מעט אפשר לזכור מכל-כך הרבה שעות של מריבות. "עם מי התחתנת, איתי או עם אמא שלי?" הייתי שואל אותה, אבל היא בשלה. "אמא שלך" ו"אמא שלך". בסוף, ליתר דיוק שנתיים לפני הסוף, נמאס לי. "את יודעת מה?" אמרתי לה. "אין יותר אמא שלך. גמרנו עם זה. אני לא מזמין אותה אלינו ואנחנו לא הולכים יותר אליה". "ואם היא תתקשר בטלפון? כשהיא צריכה אותך היא אפילו לא אומרת שלום, אבל אם היא צריכה ממני משהו אז היא ממש נופת-צופים". "כלום", עניתי בעצבים, "כלום. אם את שומעת שזו היא את שמה יד על השפופרת וקוראת לי. אם אני לא בבית את מורידה את השפופרת. מצדי את יכולה לטרוק לה את הטלפון בפרצוף. חד-משמעית". באותו רגע הרגשתי כאחד שפתר בעייה קשה שנותרה פתוחה במשך שנים, והייתי די מרוצה מעצמי. אבל בעיות קשות מגלות בדרך-כלל עמידות עקשנית גם בפני הברקות חד-פעמיות. הפתרון שמצאתי רק החמיר את התופעה, והנתק והסגר שפפיתי רק העצימו את הנוכחות של אמא שלי בחיי הנישואים שלנו. מבחינתה של רחלי, אמא שלי הייתה כמו הפתם שעל הקיר בשיר של אבידן, שככל

שמקרצפים אותו, או אפילו יורים בו בתותחים, הוא עוד יותר שם. בסוף כבר לא נשאר כלום חוץ מהפתם. כשגילינו את זה, רחלי בחרה להשקיע את כל האנרגיות שלה בלהסביר לקרובים, לידידים, לעורך-הדין שלה, לאנשים זרים שפגשה בקפטריה באוניברסיטה, לאיש רוח הוליסטי שמרפא את הנפש באמצעות מגנטים, ואפילו לי עצמי, שאמא שלי הרסה לנו את חיי הנישואין. ארשה לעצמי, בצניעות הראויה, לשער, שמבין כל האנשים הללו שמניתי, הייתי אני זה שהקשיב לה בתשומת הלב הרבה ביותר. יש לי חולשה כזאת, נטייה להקשבה מתמכרת להרצאות ארוכות, ואני מעודד את הצד השני, בהימהומים, שאלות קצרות והשלמות משפטים, לשטוח את טיעוניו. רחלי פירשה את הטכניקה שלי כעדות להסכמה והבעת סימפתיקה, אבל לא לכך כיוונתי. הקשבתי והקשבתי, ותוך כדי כך חיפשתי ומצאתי סתירות לוגיות ואי-דיוקים באופן שבו הציגה את עובדות חיינו, והתווכחתי. אולי הווכחנות שלי היא זו שגרמה לה, בסופו של דבר, להתייאש מכל ניסיונות הגישור והפישור ולומר לי שהיא רוצה שאעזוב את הבית. אמרתי לה: בסדר. עזבתי, ואחר-כך התגרשנו. אני והיא התגרשנו אבל הגירושים שלה מאמא שלי? לדעתי זה עוד ייקח הרבה זמן.

בעצם, גם אמא שלי עוד לא הצליחה להתגרש מרחלי. פעם ניסיתי להעלות בפניה, באופן גלוי וישיר, את ההיפותזה שאולי היא מטפחת לה רגשות אשמה ביחס לגירושים שלי, שאולי היא חושבת שיש לה חלק בהם, איזו תרומה קטנה. מיד הכחישה הכול בכול מכול, ובזעם. היא אמרה, שלמרות שראתה מלכתחילה את חוסר ההתאמה שבינינו, עשתה כל שלא-ידה שהנישואים האלה יצליחו. מאז אני בכלל לא מנסה. עדיף לשתוק. אבל היא מצידה מחפשת כל הזדמנות אפשרית כדי לשחזר בפני כל אחת ואחת מן המריבות שהיו לה עם רחלי, ולהוכיח לי שבכולן היא הצודקת. קצת מעיק בהתחשב בהזדמנויות הרבות שהיו להן לריב. תמיד הן

השאירו לי את תפקיד השופט. "אם הייתי רוצה להיות שופט הייתי הולך ללמוד משפטים ולא מתמטיקה", אמרתי לכל אחת מהן בנפרד. אני ואמא יושבים ביחד במטבח, אחרי ארוחת צהריים טעימה שבישלה במיוחד עבורי. אני מרחף לי בענן נעים של שובע ונמנום, והיא מציעה כוס תה מתוק וטוב. ואז, כבהיסח הדעת, שיחת-עצלתיים שמתחילה בתלונות על חוליי הגוף נודדת לה אל רחלי. מיד אני מתעורר. להרוג את זה כשזה עוד קטן. לסתום לה את הפה כמה שיותר מהר. זה לא שנטייתי להקשבה מתמכרת נעלמת בשיחה על כוס תה עם אמא שלי. להפך. תמיד נעים לשמוע איזה ילד מקסים הייתי גם בגיל 3 וגם בגיל 4. אבל כשהיא מתחילה לדבר באותו רוח אימהי על האישה האיומה הזאת שברשתה נפלתי, אני נעמד על רגלי האחוריות ומגונן בחירוף-נפש על פרטיות הקשר. כן, דווקא עכשיו לאחר שמת ונפטר מן העולם. עם כל הכבוד, אני לא חושב שאמא שלי יכולה גם להיות חלק מן הפיגוע וגם להשתתף אחר-כך בזיהוי הקורבנות. אבל היא לא מוותרת. היא חייבת להוכיח לי שהיא צודקת. היא חייבת להוכיח לי שהתגרשתי מרחלי בגלל שסוף-סוף הבנתי שהיא צודקת.

יש לי עוד חמישים דקות עד שליאת תגיע, ואני לא מתכוון להעביר אותן פה, בבית הקפה. מכל מיני סיבות. למשל, בחוץ כבר יש אנשים שמחכים למקום שיתפנה, אז אני לא יכול לתפוס פה שולחן בלי להזמין משהו, וזה צריך להיות משהו יותר משמעותי מסתם קפה הפוך. אולי סלט כפרי. אני מדמיין לעצמי את הבחורה הזאת, ליאת, שאין לי מושג איך היא נראית, נכנסת פתאום לבית-הקפה ומוצאת אותי יושב ליד קערת סלט גדולה מחרסינה לבנה, פחות או יותר ריקה אבל בקרקעיתה, בתוך שלולית לא עמוקה של ויניגרט, צפות להן עדיין שתי פיסות קטנות, בולטות, של גזר כתום מן הסלט הכפרי שלי. ממש לא נעים. אתה נפגש עם בחורה חדשה לגמרי, שאולי תרצה להתחיל אתה בחיים חדשים, וכבר, לפני שהחלפתם מילה אחת,

עומד לו באוויר ריח חמצמץ מחייף הקודמים. וקיימת כמובן האפשרות שבמהלך ההמתנה הזאת, לבחורה שאפילו לא יצא לך לדבר איתה בטלפון, ייכנס פתאום מחבל, מחבל מתאבד, ויתפוצץ עליך ועל קערת הסלט הלא כל כך אסתטית שלך. אנשים יושבים בבית קפה, על קפה, עוגות, וופל בלגי, לוגמים, אוכלים ומדברים כמו שהיה נהוג ומקובל לפנים, אבל דרוכים. אתה רואה בעיניים שלהם שהם מצפים לו, למחבל, שיבוא להתפוצץ פה במתחם-פזל בלב העיר, כאילו קבעו אתו פגישה, שעה ביומן. לא, אינני יכול להכחיש שהתיישבתי כאן עם חששות בלב. זה יהיה לא ישר מצדי להעמיד פנים שאני לא פוחד, אף שבבית-הקפה המסוים הזה, ההנהלה מפגינה גישה אחראית וראויה לציון. פה לא חסכו בהוצאות. הציבו בחזית שומר חמור סבר, לבוש חולצה לבנה של צוות בטחון. הוא יושב על כיסא מוגבה, ומעביר במיומנות את מכשיר-הבדיקה השחור על אזור-חלצ'ך. רווח לי כשראיתי אותו מפני שבמיקום שלו הוא חוסם את קו הראייה הישיר לתוך בית-הקפה, ולי מציקה מחשבה, טיפשית בתכלית, אני מודה, מכיוון שהתגרשנו עם הסכם חתום ואישור של הרבנות, שרחלי תעבור שם ברחוב, בדיוק בבליינד-דייט הראשון שלי, ותראה אותנו.

החלטתי שאני לא נשאר לשבת שם כמו מטרה ניחת. ביקשתי לשמור שולחן לשניים לשש-וחצי ויצאתי. בחוץ אביב. אפריל. בסוף השבוע הזה מזיזים את המחוגים לשעון-הקייץ והמחשבה על כך משמחת אותי. אני אוהב את שעות האור הארוכות. ובכלל, יש משהו מסקרן ומסעיר ברעיון שאפשר לחולל שינוי, ולו הפשוט ביותר, בתבנית המקודשת של מהלך הזמן. בשנה שבה קיבלתי עלי את הנחיית הסמינריון, הצעתי לתלמידות שלי את הזמן כנושא לעבודת-גמר. לא עניינים שברומו של עולם כמו איינשטיין, הוקינג וחורים שחורים, אלא נושאים ארציים יותר: הלוח הגריגוריאני, הלוח היוליאני, החודש העברי. אמרתי להן: אתן

תגלו שאפילו בדברים האלה, שהם לכאורה פשוטים, מסתתרת מתמטיקה מעניינת, וגם תשכילו משהו בדבר טיבם וצורכיהם של אנשים ואומות. לרובן זה לא נשמע מקורי או מעניין במיוחד, ונושאים כמו "מספרי פיבונאצ'י וחתך הזהב" שבו את דמיונן ביתר קלות. מי שכן הרימו את הכפפה, כפי שנוהגים לומר, היו ג'ורג'ינה ושתי החברות שלה, מכפר קטן ליד נצרת ששמו פרח מזיכרוני. הנושא שבחרו היה "לוחות-שנה". בחורות רציניות ביותר, תאבות ידע והשכלה. זה היה לפני שלוש שנים. החלטנו אז, בישיבה של החוג למתמטיקה, לשלב בין עבודת-הגמר של הסמינריון לבין פרויקט העבודה המעשית. הוחלט שהבנות תכנה מערך של פעילויות העשרה, אקס-קוריקולריות, לתלמידי יסודי, פעילויות שחומרי-הגלם עבורן יילקחו מרשימת הנושאים לעבודות-הגמר שהצעתי. כשפסעתי לי מבית הקפה, דרך הסמטה הקטנה שעציה כבר נתנו ריחות טובים, נזכרתי בהן. בית-הספר שנבחר לפרויקט שכן בשכונה בעייתית, וההנהלה, שחיפשה כל דרך לקידום שמו הטוב של המוסד, ששה לשתף פעולה, והעמידה לרשותנו את אולם-ההתעמלות. הבנות התחלקו לקבוצות, וכל קבוצה ערכה את חומרי הלמידה שהכינה בפניה משלה: מודלים מעץ ומקרטון, לוחות וגירים, עמדות-מחשב עם מצגות, שעשועי-חשבון וכו'.

השמש נסתלקה כבר מגינת המשחקים שממול. חשבתי שיהיה זה ניצול טוב של הזמן אם אשב כאן ואנסה לשחזר מזיכרוני את הפינה של ג'ורג'ינה וחברותיה. בשבוע הבא בשעה הזאת עדיין יהיה חלל הגן מלא קולות ילדים מתרוצצים וצועקים, אבל עכשיו יכולתי לשמוע את האימהות והמטפלות מתכוננות להתקפלות הגדולה - מחלקות פקודות לאיסוף דליים וכפות מארגז-החול, שורקות לכלבים, משליכות גביעי-יוגורט ושקיות ריקות אל הפח, ומכינות את העגלות העמוסות לתנועה חזרה הביתה. נזכרתי בטיוולים הארוכים שלנו לפנות-ערב בשנה

הראשונה להיכרותנו. "אנחנו יורדים למטה", הייתה רחלי מודיעה להורים שלה שישבו בסלון מול הטלוויזיה בנעלי בית ושמיכה, ואָמה הייתה מסובבת את ראשה מתוך אלומת האור הכחול: "לקחת מפתח?". הרגליים היו נושאות אותנו לאורכם של רחובות ובשבילי גינות שלא הכרתי, והפיות היו מדברים ורוקמים את עתיד חיינו המשותפים. צברנו לנו פרטים קטנים רבים שאינני מצליח לזכור אותם, ומספרם הרב העצים את אושרנו. זה היה תור האהבה. באותן הגינות, בשעות הערב, היו נקרים על דרכינו אנשים שהוליכו כלבים. רחלי, שפחדה מכלבים, הייתה נצמדת אלי, מבקשת את הגנתי. עם הזמן, כך דמיינתי לי, הצליחה לינוק בטחון מן החיבוקים שלי, וערב אחד, כשהתנדנדנו לנו על אחת הנדנדות באחת הגינות, הפגיעה אותי באמירה חגיגית שבפית הקטן שבו נחיה שנינו ביחד, נגדל לנו כלב.

התיישבתי על ספסל מול ילד שלא רצה להיפרד מן המגלשה וללכת הביתה. השעה הייתה רבע לשש. "התערוכה", כך קראו לזה בבית-הספר, נמשכה שלושה ימים, ואני באתי לבקר אותן ביום השני, חצי שעה לפני שהורידו את הכיתה הראשונה לאולם. הבנות שמחו לקראתי. "תכיני לו קפה", "יש פה עוגיות מרוקאיות של סבתא של גלית, שחבל על הזמן", "המורה, אתה רוצה תה אֶסלי עם נענע אמיתית?", "אז המורה, מה אתה אומר? ראית איך התארגנו פה? יש לנו הכול, תה, קפה, כל מה שצריך". עברתי יחד עם המדריכה בין השולחנות, התפעלתי וחלקתי שבחים לעבודה ולמאמץ הגדול שהשקיעו. בפינה של "מספרי פיבונאצ'י וחתך הזהב" מצאתי, כצפוי, פרח-חמנית גדול וצהוב. עובדה ידועה היא, שמספר הספירלות המתעקלות עם כיוון מחוגי השעון שיוצרים הגרעינים השחורים שבכותרת הפרח, ומספר הספירלות שמתעקלות כנגד כיוון מחוגי השעון הם שני מספרי פיבונאצ'י עוקבים. בפינה של ג'ורג'ינה וחברותיה היו שלושה פוסטרים גדולים עם הסברים על לוחות-השנה של היהודים,

הנוצרים והמוסלמים. הן תלו אותם על סולמות העץ, ואני נזכרתי בניסיונותיי הכושלים לעמוד על הראש בשיעורי ההתעמלות של כיתה ו', ובמורה שמבטיו נקבו אותי מגבי. מאושר מקבלת-הפנים האוהבת, הרגשתי כאדון האולם, ופטרתי מלפני את סולמות-העץ הישנים, ששוב לא יטילו עלי את מוראם. אבל מה בדיוק היה כתוב על הפוסטרים? אני מתאמץ להיזכר בפרטים, והדבר היחיד שעולה בראשי הוא שמו של צאלח-א-דין וכתובת באותיות ערביות מסולסלות שאת פשרן לא הבנתי. הפסיכולוגים אומרים שמשבר-גירושין הוא אחד המשברים הקשים ביותר שיכול אדם לעבור בחייו. הם מדרגים אותו כשווה-ערך למותו, חס וחלילה, של בן משפחה קרוב. אמא לקחה אותי לפסיכולוג, זמן קצר לאחר הגירושין, כדי לבדוק אם לא נגרם לי נזק. הוא אמר לה לצאת, הראה לי כל מיני צעצועים, שאל אותי איך אני מרגיש, וביקש ממני לצייר לו את ההורים שלי. היה פיהף לדבר איתו. אחרי זה הוא קרא לה להיכנס בחזרה, אמר שהכול בסדר ושאין לה מה לדאוג. לפני זמן-מה, כשחבר-לעבודה שאל אותי בעדינות אם אני לא חושב ששניים או שלושה ביקורים אצל איש מקצוע עשויים לסייע לי לעבור את המשבר הנוכחי בשלום, אמרתי לו בהסח-הדעת שכבר הייתי. כשהבנתי את הטימטום שבאמירה הזאת ממש התביישתי. לא, אין לי דבר כנגד פסיכולוגיה או פסיכולוגים. בשעתו שאלתי מן השקמיסט שלנו את פשר החלומות של פרויד. התפעלתי מאוד מהכרזתו האמיצה, שאת תקפות תורתו לחקר נפש האדם ומסתוריה יש לבחון באמות-המידה המדעיות המחמירות ביותר. אין לי ספק שפשר החלומות חיזק את החלטתי להירשם ללימודי המתמטיקה לאחר השחרור. החבר שאל אם באמת הוטב לי בעקבות השיחות, ואז נאלצתי להודות בחוסר הדיוק שבתשובתי. בכך שלמעשה הטעיתי אותו. "לא, זה לא מה שחשוב", אמר החבר בקוצר-רוח. "פרידה היא משבר. פרידה היא מצב של אָבֵל. אתה מביין? אובדן. אתה צריך לעבד את זה,

להטמיע. לפתוח חלון חדש אל עצמך לאור מה שעברת. כמה פגישות טובות עם פסיכולוג יכולות להציב אותך על המסלול".

שנה שלמה עברה עד שהצלחתי להתנתק. שנה קשה מאוד. יש רגעים שלא אוכל לשכוח, רגעים שבהם נתקפתי פאניקה משתקת, אימה טהורה שלא ידעתי שיש כמותה. פעם זה קרה לי בתור לכספומט. בקושי הזזתי את עצמי הצידה כדי שלא לתקוע שם את כולם. הם לא שמו לב. כולם נראו מאוד ממהרים ואולי אפילו שמחו שהתור התקצר בכך-אדם אחד. מה אומר? לא היה לי ספק שאנחנו צריכים להיפרד. לא ידעתי לנסח את זה במילים אבל ברור היה שהעסק מיצה את עצמו. מכל כיוון אפשרי. הצלחתי לשכנע בכך את יועצת-הנישואין שרחלי מצאה לנו, ואחר-כך גם את העובד הסוציאלי של שירות הגישור. תפקידם היה להסביר לי את גודל הטעות שאני עושה כשאני מניח לאמא שלי לפרק לנו את הבית ואת הקשר היפה שבנינו לנו אבל אני שברתי אותם. הראש הבין, אבל כשהגוף קם וניסה לעזוב, כשלתתי כמו סמרטוט לאָה מעופרת. בכל פעם שניסיתי לחשוב עם עצמי, מה קורה לי, מה אני צריך לעשות עכשיו, פרצו הפחדים האלה, חריפים ומאכלים כמו חזרת אדומה על קרפיון מת, וחיסלו את כל כושר התנועה שלי. מזל שלרחלי נמאס בסוף, והיא פשוט זרקה אותי, אחרת מי יודע עד מתי היו החיים האלה נמשכים.

שש ורבע. אני עדיין בגינת-המשחקים שהחושך כובש לו במהירות, מנסה, ללא הצלחה, להיזכר איך השליט האגדי צלאח-א-דין קשור ללוח השנה המוסלמי, ומתחיל להבין שלא ממש בא לי על הבליינד-דייט הזה. הוא צדק החבר. קודם-כל אתה צריך לעבד את מה שקרה לך לפני שאתה מתחיל בקשר חדש, אחרת זה לא ילך. אבל מצד שני גם לא בא לי לחזור עכשיו הביתה. דבר ראשון אני אצטרך להסביר לה למה ביטלו, ללא הודעה מראש, את הפגישה של

צוות "מתמטיקה בלי דאגות", והיא תכעס עליהם כמו שרק אמא שדורשת את טובת בנה יודעת לכעוס. אני, כמובן, אצטרך ללמד עליהם סניגוריה. אין לי כוח לכל הבילבול הזה עכשיו. אמרתי לחבר מהעבודה שאין לי תקציב לפסיכולוג. אני משתדל לשים את כל הכסף הפנוי שיש לי בצד, כדי שסוף כל סוף אוכל לצאת מאמא שלי ולשכור לי איזה חדר בעיר, כי הבנתי שאם אני לא אמצא לי מהר מקום משלי אני פשוט אתפוצץ. רחלי הותירה לי רק את ספרי המתמטיקה והמחשב. ידעתי עד כמה הבית הקטן שבנינו חשוב לה ולא רציתי להקשות, אז עכשיו אני צריך להתחיל מהתחלה, רעיון לא רע כשלעצמו, אבל מובן שכרגע האפשרויות שלי לפעולה בנושא של הפסיכולוג מוגבלות. "חבל", אמר החבר ופרש לענייניו. הוא הקדיש לי די והותר מזמנו, ובימים האלה לא חסרה לו עבודה. רק עכשיו פירסם ניתוח כלכלי מבריק של מערכת היחסים בין השאהיד למשפחתו, ועוד ידו נטויה.

אני חושב שג'ורג'ינה הוא סתם כינוי שהבנות היהודיות המציאו לה. הן התייצבו בעמדותיהן לקראת הכיתה הראשונה של הבוקר, ואני והמדריכה התרחקנו קצת כדי שלא להפריע. הילדים נכנסו לאולם בזוגות, והבנות שלנו, שהפכו למורות, קיבלו את פניהם בקולות נרגשים, חגיגיים. התמונה האחרונה שמצאתי בזיכרוני היא של איפסאל, חברתה של ג'ורג'ינה, מסבירה לאחד הילדים כיצד למצוא את יום-הולדתו על-פי לוח-השנה המוסלמי בעזרת שעון התאריכים – שעון מחוגים מקרטון שהן הכינו כדי להזגים כמה קל לעבור בין שלושת לוחות-השנה.

שש עשרים-וחמש. אני חייב לקבל החלטה אם אני חוזר לבית-הקפה או ממשיך הביתה. אני מנסה להעריך את המצב בקור-רוח תוך הסתייעות מרבית ביכולות הרציונאליות שלי. אינני יכול לשלול את האפשרות שג'ורג'ינה תגיע, חגורה בחגורת-נפץ, מן הכפר שהוא בפאתי נצרת ששמו פרח מזיכרוני, כדי לפוצץ את עצמה בבית-הקפה שבמתחם-בזל. כבר היו דברים

מעולם. ג'ורג'ינה תמיד הופיעה לשיעורים במכללה עטופה במטפחת-ראש לבנה ולבושה בבגדים המסורתיים שלהם, שהם רחבים ואפשר להסתיר בהם הכול. לבוש כזה הוא דווקא מראה רווח כאן בסביבה. מן הצד השני של הגינה, ברחוב ז'בוטינסקי, ניצב לו בית החולים אסותא, ותמיד כשאני עובר שם, אני רואה בפתחו נשים ערביות, יוצאות ונכנסות. מה הן עושות שם אינני יודע. אולי הן באות ללדת או לעבור טיפולים מיוחדים. פעם אחת, בעשר בלילה, עצר אותי בחור ערבי ושאל איך מגיעים לאסותא. הסברתי לו, ואחר-כך הלכתי אתו כברת-דרך כדי שלא יטעה. הוא סיפר לי כל מיני סיפורים. אשתו יולדת שם, הוא אמר, וחמותו מחכה עם שני הילדים הקטנים שלהם. הוא הלך לחפש להם משהו לאכול. קינאתי בו שיש לו כבר שלושה ילדים ולי אין אפילו אחד. הוא היה סייען של השב"כ, הוא אמר. בפינת יהושע בן-נון, היכן שכבר ניתן להצביע על אסותא באצבע, נפרדתי ממנו. כשנפרדנו הוא ביקש כסף לאוכל. נתתי לו שטר של עשרים שקלים כי זה כל מה שהיה עלי. תמיד התביישתי בעניין הזה, שהמדינה שלנו מגייסת אנשים, מנצלת אותם ואחר-כך זורקת אותם לכלבים. אם ג'ורג'ינה תגיע מכיוון אסותא, אף אחד לא יעצור אותה. השמאלנים שיושבים פה בבתי-הקפה של מתחם-בזל לא יכולים להרשות לעצמם לחשוד בנשים ערביות בלבוש מסורתי. השומר יעצור אותה, אבל זה יהיה כבר מאוחר מדי.

לא ברור לי שאינני יכול להפקיר כך את ליאָתי. אומנם נכון הדבר שהשתררה עלינו איזו רוח נכאים, ויש איזו תחושה של איש איש לנפשו. אנשים מתקפלים לתוך עצמם - עוצמים עיניים ומתחבאים מאחורי גבו הרחב של השומר. אבל אני, כמורה, אינני יכול לנקוט עמדה כזאת. אני צריך לקחת אחריות על הדרך שבה אנחנו הולכים. קודם, כשישבתי שם, חשתי

באיזו כמיהה לשינוי, לטלטול גדול, אלים, שיתלוש אותנו, כולנו, מן הפחדים שסוגרים עלינו. אני חייב לחזור לבית-הקפה, ולהתייצב לפגישה, יהיה אשר יהיה.

שש וארבעים. ליאת היא בחורה מדהימה. יש לה שלושה פלאפונים, והיא מדברת מכולם יחד, בו-זמנית. נראה לי שהיא מסוגלת לנהל את כל העולם מן השולחן שלנו אם רק יאצילו לה את הסמכויות המתאימות. למרות השם הצפרי שלה היא כנראה די חדשה בארץ. מדברת עברית שוטפת במבטא צרפתי שורשי, בת 29, שיער שחור קצר, וחצאית שחורה, קצרה לא פחות, שגורמת לי למקד את המבט בשקיות הסוכר החום-האורגני שעל השולחן. "זה יהיה טעות גדול אם אתה תקח את הדירה הזו במחיר הזה", היא אומרת לתוך אחד הפלאפונים. "תחכה קצת. איזה שד רודף אותך?" שני פלאפונים הם של העבודה, והם לא מפסיקים לצלצל. השלישי משמש לשיחות אישיות. בתוך חמש דקות נהפכתי מבליינד-דייט ללקוח. "אֹה, מֹן דִייה", אמרה כששמעה שרצו ממני שבע-מאות דולר בעד סטודיו משופץ ליד בן-יהודה. "עד כאן. לאנשים בארץ יש חוצפה שזה משהו. יש לי בשבילך, בפלורנטין, דירת חדר, מטבח, מקלחון, שירותים נפרדים, תקרה גבס אוריינטל, אוריגינל, 550 דולר לחודש. מקום הכי גזעית בתל-אביב".

"מתי אפשר לראות?" שאלתי בנימוס. "עכשיו", היא אמרה. "כניסה מיידית", ומייד הרימה

פלאפון לבליינד-דייט שאחרי כדי להזיז אותו בשעה, כי יש לה לקוח שרוצה לחתום.